СА СВЯТАМ, ДАРАГІЯ ЖАНЧЫНЫ!

ГОНАР ВАМ І СЛАВА

М. СТАРАВОЙТАЎ,
сакратар партыйнага камітэта універсітэта

Сакавік — першы вясновы месяц. І знамянальна, што ўжо ў самым яго пачатку адзін з дзён пазначаны чырвонымі літарамі. Гэта — 8 Сакавіка. Народы нашай шматнацыянальнай неабсяжнай краіны, усё чалавецтва штогод адзначаюць яго як вялікае свята працаўніц планеты — Міжнародны жаночы дзень. З яго надыходам жанчыны ўсіх краін і кантынентаў падводзяць вынікі сваёй нястомнай дзейнасці, з'ядноўваюць рады для агульнай барацьбы за раўнапраўе і сацыяльны прагрэс, за мір і шчасце ўсіх дзяцей Зямлі.

Краіна Саветаў з'явілася першай дзяржавай, дзе ў выніку перамогі Вялікага Кастрычніка і пабудовы сацыялізму быў ажыццёўлены ленінскі запавет аб раўнапраўі. Жанчыны нашай краіны валодаюць усёй паўнатой сацыяльна-эканамічных і палітычных праў і свабод, апавешчаных і гарантуемых Канстытуцыяй СССР.

Сёння нельга пераацаніць заслуг савецкіх жанчын перад сацыялістычнай Айчынай. Яны ўнеслі велізарны ўклад у перамогу сацыялізму, разгром гітлераўскіх захопнікаў, адыгрываюць велізарную ролю ва ўсіх сферах грамадскага жыцця. Плённая іх праца на заводах, фабрыках і будоўлях, на палях і фермах, на ніве народнай асветы і аховы здароўя, у сферы абслугоўвання. Клапатлівай працай жанчын многае робіцца для развіцця навукі і росквіту культуры, выхавання падрастаючага пакалення. Яны шырока далучаюцца да кіраўніцтва вытворчымі калектывамі, партыйнымі, савецкімі, прафсаюзнымі, камсамольскімі і іншымі грамадскімі органамі. У СССР забяспечана самая высокая ў свеце занятасць жанчын грамадска-карыснай працай: больш 93 працэнтаў жанчын працаздольнага ўзросту працуе або вучыцца.

Партыя і дзяржава праяўляюць велізарны і пастаянны клопат аб паляпшэнні ўмоў працы, быту, адпачынку і выканання абавязкаў мацярынства, аб павышэнні ролі жанчын у грамадстве і сям'і. Самаадданай і творчай працай на ўсіх участках камуністычнага будаўніцтва адказваюць савецкія жанчыны на праяўляемыя аб іх клопаты.

Аб раўнапраўі жанчын з мужчынамі, іх вялікім укладзе ў вырашэнне агульнанародных задач камуністычнага будаўніцтва яскрава сведчаць прыклады нашага універсітэта. У яго сценах больш адной трэці прафесарска-выкладчыцкага саставу складаюць жанчыны. 56 з іх — кожная чацвёртая з ліку маючых у ГДУ вучоныя ступені і званні — жанчыны.

На працягу многіх год дэканам гісторыка-філалагічага факультэта, пераможцы сацыялістычнага спаборніцтва ва універсітэце за 1981 год, з'яўляецца кандыдат гістарычных навук, дацэнт Т. І. Язэпава. Ужо не першы год паспяхова спраўляецца з абавязкамі дэкана завочнага факультэта дацэнт А. В. Саннікава. Плённа працуюць калектывы кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі і кафедры беларускай літаратуры, якія ўзначальваюць дацэнты З. М. Сарока і В. І. Смыкоўская. Вялікі ўклад у падрыхтоўку высокакваліфікаваных спецыялістаў з універсітэцкай адукацыяй уносяць дацэнты кафедры філасофіі Л. І. Нядзеля, Т. П. Гараніна і многія іншыя выкладчыцы нашага калектыву.

Удзельная вага жанчын, якія набываюць цяпер вышэйшую адукацыю ў СССР, перавышае 50 працэнтаў. Яшчэ больш высокі гэты паказчык у нашым універсітэце.

Паўсюдна жанчын надзяляюць высокім давер'ем. Так, у час апошніх выбараў у мясцовыя Саветы студэнтка эканамічнага факультэта Маіса Кучарэнка выбрана ў абласны, а студэнтка матэматычнага факультэта Людміла Кардзіяк — у гарадскі Саветы народных дэпутатаў. Кандыдатам у члены гарадскога камітэта партыі з'яўляецца студэнтка эканамічнага факультэта Наталля Новікава. На нядаўна прайшоўшай абласной справаздачна-выбарнай камсамольскай канферэнцыі другакурсніца эканамічнага факультэта Зінаіда Дзенісенка выбрана членам бюро абласнога камітэта ЛКСМБ і дэлегатам XIX з'езда ВЛКСМ.

Мы з задавальненнем гаворым аб тым, што сярод выдатнікаў вучобы ва універсітэце большасць складаюць студэнткі. Яны актыўна ўдзельнічаюць у рабоце камсамольскіх, прафсаюзных і іншых арганізацый, у правядзенні разнастайных культурна-масавых мерапрыемстваў.

Ад імя парткома, рэктарата, грамадскіх арганізацый універсітэта дазвольце шчыра павіншаваць вас, нашы слаўныя жанчыны, з Міжнародным жаночым днём. Моцнага вам здароўя, асабістага шчасця, вялікіх поспехаў у працы і вучобе на карысць далейшага росквіту нашай сацыялістычнай Радзімы!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 7 (494) | Субота, 6 сакавіка 1982 года | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

М. ЛИСЯНСКИЙ

* * *

Женщина — утро
безбрежного дня,
Солнечный луч
Из далёкого детства...
Жалко, что мать
не услышит меня:
Войны нам боль
оставляют в наследство.
Женщина другом была
и сестрой,
Юной невестой,
Берёзкою русской,
Матерью Ленина —
Умной, простой,
Верной подругой —
Надеждою Крупской.
Женщина!
Всё победила она:
Боль и разлуку,
И смерть, и усталость.
Девочка, девушка,
Мать и жена,
Сколько ей горя
и счастья досталось!
Женщина!
Праздник её красоты
К людям приходит
Как радостный вестник.
Мать Человечества!
Ей все цветы,
Все наши сказки
И все наши песни.

Расказваем пра дэлегата XIX з'езда ВЛКСМ

КАЛІ параўнаць шлях З. Дзенісенка з аднакурснікамі, то становіцца бачным: Зінаіда — самастойны чалавек. Прыйшла яна ва універсітэт пасля доўгага роздуму. Канчатковае рашэнне сфарміравалася за гады працы на заводзе электраапаратуры. Менавіта гады, праведзеныя ў рабочым калектыве, адыгралі рашаючую ролю ў станаўленні характару дзяўчыны. Нешматслоўная, у голасе іншы раз чуюцца рашучыя ноткі. Магчыма, гэтым звяртае яна на сябе ўвагу.

Ужо на заводзе Зінаіду выбіраюць камсоргам вытворчага ўчастка. Тут яна праяўляе рысы камсамольскага актывіста: і свае ўласныя думкі, і ўменне іх адстойваць. Ва універсітэце, на падрыхтоўчым аддзяленні, дзе спачатку Дзенісенка вучылася, асабліва цэняцца ўсе гэтыя якасці. Большасць слухачоў тут самі маюць працоўны стаж, ведаюць, што ў чалавеку з'яўляецца найбольш каштоўным. Зіна таксама ў ліку актывістаў камсамольскай работы. Яна — член бюро аддзялення. Работа гэта стала для яе такой жа натуральнай, як патрэба ў ведах. На першым курсе эканамічнага факультэта ў якасці члена камсамольскага бюро, Зінаіда многа займалася арганізацыяй СБА, падрыхтоўкай іх да работы ў трэцім семестры. Ей падабаецца працаваць у атрадзе. У гэтым бачыцца зварот да яе заводскага жыцця, калі нават адносіны паміж людзьмі становяцца зу-

АКРЫЛЕНАСЦЬ

сім іншымі, чым ва універсітэцкай аўдыторыі. Гэта адносіны сур'ёзных, самастойных людзей, якія разам, сваімі рукамі робяць карысную для краіны справу. Тады словы аб тым, што студэнцкія будаўнічыя атрады — гэта вялікая сіла, значная падмога народнай гаспадарцы, становяцца адчувальныя. Ды і цікава назіраць, як хутка ў такіх умовах сталеюць тыя аднакашнікі.

Байцоўскі вопыт, набыты летам 1980 года ў атрадзе «Геліас», вельмі дапамог Зінаідзе наступным летам. Тады яе прызначылі камандзірам будаўнічага атрада «Аэліта».

Зараз ідзе падрыхтоўка да чарговага працоўнага семестра. У Зінаіды, цяпер ужо камісара штаба працоўных спраў універсітэта, шмат рознай работы. Ідзе распрацоўка тэматыкі лекцый, якія прачытаюць байцы СБА летам перад насельніцтвам, рыхтуецца агляд-конкурс агітбрыгад. Кожны атрад залічвае ў свае рады ганаровага байца. Усё гэта камісарскія справы.

Ёсць і яшчэ прычына для хваляванняў: прадстаіць паездка ў Маскву на XIX з'езд камсамола. Выбранне Зінаіды дэлегатам з'езда, членам бюро абкома ЛКСМБ стала падзеяй у жыцці ўсёй камсамольскай арганізацыі універсітэта. Калі аб гэтым стала вядома, у вучэбных карпусах і інтэрнатах з'явіліся маланкі: «Віншуем!..» І Зінаіда Дзенісенка, малады камуніст, добра ўсведамляе, што ў яе асобе гонар аказаны ўсёй нашай навучальнай установе, а таму трымаецца падкрэслена сціпла. Наогул, гаварыць аб сабе, сваіх справах не любіць. У размове ўжывае куды часцей «мы», чым «я». А гэта, між іншым, рыса таксама сапраўды камсамольская. адна з лепшых.

М. КАЗАКОВА.

НА ЗДЫМКУ: дэлегат XIX з'езда ВЛКСМ Зінаіда ДЗЕНІСЕНКА.

Фота У. Чысціка.

ПРЫСВЕЧАНЫ МІЖНАРОДНАМУ ДНЮ

Учора ў актавай зале адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны святу 8 Сакавіка. Уступным словам яго адкрыў сакратар парткома М. І. Старавойтаў.

З дакладам аб Міжнародным жаночым дні выступіла загадчыца кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі дацэнт З. М. Сарока.

Ва ўрачыстай абстаноўцы быў зачытаны загад па універсітэту, у якім рэктар акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць павіншаваў жанчын са святам, а лепшым выкладчыцам, супрацоўніцам і студэнткам за плённую працу, выдатную вучобу і актыўную грамадскую дзейнасць аб'явіў падзяку.

На сцэне з вялікім святочным канцэртам выступілі самадзейныя артысты ГДУ і дзіцячы харавы калектыў «Праleскі» СШ № 43, які быў узнагароджаны Ганаровай граматай камітэта ЛКСМБ.

ГАНАРОВЫ ПРЫЗ

Нядаўна цэнтральны савет студэнцкага добраахвотнага таварыства «Буравеснік» падвёў вынікі ўсесаюзнага агляду-конкурсу на лепшую пастаноўку агітацыі і прапаганды фізічнай культуры і спорту сярод студэнцкай моладзі краіны. Нашу рэспубліку на конкурсе прадстаўлялі Гомельскі дзяржаўны універсітэт і Мінскі дзяржаўны медыцынскі інстытут. У ходзе агляду ацэньвалася агітацыйна-прапагандысцкая работа па наступных напрамках: стацыянарныя сродкі нагляднай агітацыі, нагрудная атрыбутыка, тэматычныя фотаальбомы, лекцыйная прапаганда, плакаты і лозунгі, прапаганда фізічнай культуры і спорту ў перыядычным і насценным друку і г. д.

Першы прыз журы прысудзіла нашаму універсітэту, другі — мінчанам.

Белсавет СДСТ «Буравеснік» таксама вырашыў праводзіць аналагічныя агляды-конкурсы сярод ВНУ Беларусі. Два лепшыя студэнцкія калектывы атрымаюць права удзельнічаць ва ўсесаюзным аглядзе.

ЛЕКЦЫЙНУЮ ПРАПАГАНДУ — НА ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ

Работа таварыства «Веды» нашага універсітэта праводзіцца пад знакам далейшага пашырэння і паглыблення прапаганды марксісцка-ленінскай тэорыі, унутранай і знешняй палітыкі КПСС, дасягненняў сучаснай навукі і тэхнікі, мабілізацыі працоўных на паспяховае выкананне рашэнняў партыі і ўрада.

Універсітэцкая арганізацыя таварыства «Веды» налічвае 353 члены. Сярод іх — акадэмік АН БССР, член-карэспандэнт АН БССР, член-карэспандэнт Акадэміі педагагічных навук СССР, 15 доктараў і 193 кандыдаты навук. Таму без перабольшвання можна сказаць, што прапаганда ведаў праводзіцца вопытнымі лектарамі.

Нашы лектары частыя госці ў студэнцкіх групах, інтэрнатах універсітэта, у настаўніцкіх калектывах горада і вобласці, у планетарыі, у школах «Юны фізік», «Юны геолаг», «Юны тэхнік», «Юны матэматык», выступаюць на прамысловых прадпрыемствах. З іх удзелам праводзяцца навукова-тэхнічныя кансультацыі і нарады на прамысловых прадпрыемствах. За два апошнія гады было прачытана 6216 лекцый.

Найбольш актыўнымі нашымі лектарамі з'яўляюцца Б. В. Бокуць, М. І. Старавойтаў, Г. Д. Ветлугаеў, А. Д. Ціханскі, Ж. А. Герасімава, У. Я. Мацюшэнка, У. М. Калмыкоў, В. П. Галееў, Я. В. Яршоў-Мазураў, В. У. Матусевіч, А. П. Мяшчэрскі. Ва універсітэце ўжо шмат гадоў паспяхова працуе «Школа маладога лектара», кіруе якой Э. М. Энцін.

Пярвічная арганізацыя таварыства клапоціцца аб пашырэнні тэматыкі лекцыйнай прапаганды, запрашае вучоных і спецыялістаў з буйных навуковых цэнтраў. Так, для студэнтаў і выкладчыкаў ГДУ ў гэтым годзе арганізаваны цыклы лекцый: «Сям'я, мараль, культура ва ўмовах развітога сацыялізму», «Рэлігія ў сучасным свеце», «XXVI з'езд КПСС: умацаваць мір, паглыбіць разрадку, утаймаваць гонку ўзбраенняў». Першыя два цыклы чытаюць ленінградскія лектары, апошні — вучоныя Маскоўскага інстытута міжнародных адносін.

Былі праведзены грамадска-палітычныя чытанні «Ад з'езда да з'езда». У іх прынялі ўдзел лектары нашага універсітэта і Цэнтральнага раёна: Г. П. Марозава, У. С. Дайнека, А. П. Смоліна, Т. П. Гараніна, У. Ф. Бондараў, Э. М. Энцін, М. І. Рабенькі, П. С. Стракалаў, М. Н. Хаед, С. І. Лябікаў.

Штогод для выпускнікоў ГДУ па факультэтах чытаюць лекцыі па юрыдычнай тэматыцы супрацоўнікі пракуратуры Цэнтральнага раёна, абласнога суда, юрыдычнай кансультацыі.

У пачатку 1982 года былі праведзены сустрэчы студэнтаў і выкладчыкаў ГДУ з журналістам Б. Д. Зюкавым. Частымі гасцямі на факультэтах і ў інтэрнатах сталі мастацтвазнаўца В. Г. Сырамятнікаў, лектар-міжнароднік М. І. Камянецкі, Героі Савецкага Саюза П. С. Стракалаў і В. Ф. Мухін.

Імкнемся мы выкарыстоўваць і прыезд у горад вучоных. Перад калектывам універсітэта выступалі кандыдат геолага-мінералагічных навук В. К. Галубцоў з Беларускага навукова-даследчага геолагаразведачнага інстытута, кандыдат тэхнічных навук В. П. Мельнікаў з Інстытута электронікі АН БССР.

Па даручэнню гаркома партыі на фізічным факультэце кафедрай тэарэтычнай фізікі (загадчык — М. В. Максіменка) рыхтуецца лекцыя «Сапраўдны сэнс «гуманнай» зброі». Гэтую лекцыю мяркуецца прачытаць не толькі на факультэтах і ў інтэрнатах універсітэта, але і на прадпрыемствах горада.

На факультэце фізічнага выхавання распрацаваны і ўжо чытаецца цыкл лекцый «Фізкультура, праца, здароўе».

Л. І. Брэжнеў у Справаздачным дакладзе ЦК КПСС XXVI з'езду партыі адзначаў: «Нельга забываць, што ўмовы, у якіх мы жывем, значна змяніліся. Другім стаў савецкі чалавек. Абагаціліся яго веды, павысілася эрудыцыя, значна выраслі духоўныя патрабаванні. З другога боку, узрасла актыўнасць прапагандысцкіх сродкаў класавага праціўніка, узмацніліся яго спробы аказваць разлагаючае ўздзеянне на свядомасць савецкіх людзей. Трэба належным чынам улічваць гэтыя новыя з'явы і абставіны. У сувязі з гэтым уся ідэйна-выхаваўчая работа павінна весціся жыва і цікава, без штампаваных фраз і стандартнага набора гатовых формул».

Неабходна пярвічным арганізацыям ГДУ ўлічваць станоўчы вопыт у рабоце пярвічнай арганізацыі біялагічнага факультэта, шырэй выкарыстоўваць розныя формы прапаганды ведаў (экскурсіі, выступленні па тэлебачанні) і метады. Добрую прапанову ўнесла пярвічная арганізацыя таварыства «Веды» кафедры палітэканоміі: павялічыць колькасць лекцый для работнікаў сельскай гаспадаркі ў сувязі з неабходнасцю выканаць у адзінаццатай пяцігодцы харчовую праграму партыі.

30 снежня гэтага года ўвесь савецкі народ будзе адзначаць 60-годдзе ўтварэння СССР. Усім пярвічным арганізацыям прадстаіць распрацаваць і ажыццявіць план мерапрыемстваў па дастойнай сустрэчы гэтай знамянальнай даты.

У. АНТРОПАЎ,
старшыня праўлення таварыства «Веды» ГДУ, дацэнт кафедры радыёфізікі.

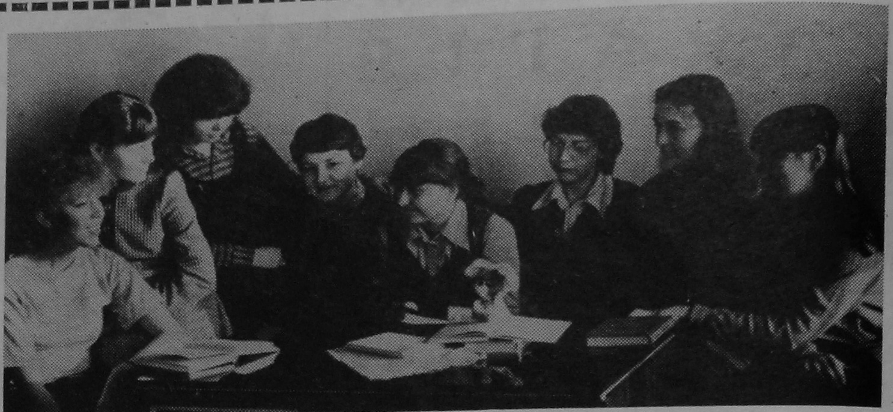

ДЛЯ ЎЗАЕМААБАГАЧЭННЯ

У наш універсітэт прыехала група студэнтаў Тартускага дзяржаўнага універсітэта Эстонскай ССР. Сем дзяўчат, будучых філолагаў, у парадку таварысцкага абмену будуць працягваць вучобу на аддзяленні рускай мовы і літаратуры гісторыка-філалагічнага факультэта ГДУ.

На мінулым тыдні адбылася сустрэча гасцей — эстонскіх студэнтак з членамі Клуба інтэрнацыянальнай дружбы нашага універсітэта. Яна была арганізавана камітэтам камсамола, студэнтамі матэматычнага факультэта, адказнай за работу КІДа Людмілай Царовай. У цёплай і сардэчнай абстаноўцы прайшла сустрэча з эстонскімі сябрамі. Дзяўчаты з братняй рэспублікі расказалі пра свой універсітэт, вучобу, перспектывы развіцця Эстоніі ў XI пяцігодцы.

Студэнты беларускага аддзялення гісторыка-філалагічнага факультэта Анатоль Казлоў, Лідзія Кукштэль, Аляксандр Бяляцкі расказалі гасцям пра наш горад, рэспубліку. Член камітэта камсамола Л. Царова пазнаёміла эстонскіх студэнтак з мерапрыемствамі, якія намеціў Клуб інтэрнацыянальнай дружбы універсітэта па дастойнай сустрэчы XIX з'езда ВЛКСМ і 60-годдзя ўтварэння СССР.

У час правядзення дыскатэкі, якая была наладжана пасля гэтай сустрэчы, нашы госці мелі магчымасць пазнаёміцца з гомельскімі студэнтамі бліжэй, набыць шмат новых сяброў.

С. ГУЛЯЕЎ,
член камітэта камсамола, студэнт гістфіла.

На здымку: студэнткі Тартускага дзяржаўнага універсітэта гутараць з чацвёртакурсніцай гісторыка-філалагічнага факультэта Людмілай Мышкоўскай.

Фота **У. Чысціка.**

СПАБОРНІЧАЮЦЬ ГРУПЫ

Завяршыўся прамежкавы этап конкурсу на лепшую студэнцкую групу. Камітэт камсамола універсітэта на сваім чарговым пасяджэнні падвёў яго вынікі.

Умовамі конкурсу прадугледжваецца вялікая праграма пытанняў, якія неабходна было выканаць калектыву групы для таго, каб стаць пераможцай: добрая вучоба, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці ўсіх студэнтаў, цікавыя справы і г. д.

Па выніках прамежкавага этапа — з улікам адзнак зімовай сесіі — першае месца занялі: сярод першых курсаў — група Т-12, другіх — гр. 0-22, трэціх — гр. Р-32, чацвёртых — гр. БР-41, пятых — гр. Б-52; другое месца занялі: сярод першых курсаў— гр. 0-12, другіх — гр. Ф-21, трэціх — гр. 0-31, чацвёртых— гр. Т-44.

Пераможцам уручаны граматы камітэта камсамола ГДУ і прафкома, пераходныя вымпелы.

Прамежкавы этап конкурсу не падводзіць канчатковых вынікаў. Ён цікавы тым, што гэта проста прыкідка сіл і магчымасцей, пасля яго заканчэння ў спаборніцтва зноў уступаюць усе групы ўсіх курсаў, і шанц стаць пераможцай ёсць у кожнай з іх. Апошняе слова — за другім этапам конкурсу, які вызначыць удзельнікаў абласнога, а магчыма, і рэспубліканскага спаборніцтва лепшых студэнцкіх груп.

Аляксандр КАЗАКОЎ,
намеснік сакратара камітэта камсамола па вучэбна-навуковай рабоце.

ГАЛОЎНАМУ ФОРУМУ — ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ

Ва універсітэце праходзяць факультэцкія камсамольскія сходы, на якіх абмяркоўваюцца і прымаюцца павышаныя сацыялістычныя абавязацельствы па дастойнай сустрэчы XIX з'езда ВЛКСМ. Такія сходы прайшлі ўжо на біялагічным, эканамічным, матэматычным факультэтах. У аснове абавязацельстваў кожнага факультэта паасобку ляжаць мерапрыемствы камітэта камсамола універсітэта, прысвечаныя знамянальнай падзеі ў жыцці моладзі нашай краіны. Галоўным у іх будуць 19 ударных тыдняў. У іх праграму ўваходзяць выдатная вучоба, правядзенне палітінфармацый, сустрэчы з ветэранамі камсамола. Плануецца правесці конкурсы нагляднай агітацыі. Культурна-масавыя мерапрыемствы прадугледжваюць, у прыватнасці, новыя нумары мастацкай самадзейнасці, прысвечаныя жыццю камсамола, яго гісторыі. Пройдуць спартыўныя мерапрыемствы, таксама прысвечаныя галоўнаму форуму камсамоліі. Будуць выходзіць спецыяльныя «маланкі» з паведамленнямі аб лепшай студэнцкай групе, аб лепшых студэнтах. Актывізуецца работа факультэцкіх прэс-цэнтраў, штабоў «Камсамольскага пражэктара».

Абмяркоўваліся на сходах і вынікі зімовай экзаменацыйнай сесіі, высвятляліся прычыны зніжэння паспяховасці, адшукваліся шляхі яе паляпшэння. У сувязі з гэтым адзначалася, што неабходна больш увагі аказваць першакурснікам, узмацніць ролю саветаў выдатнікаў. Немалаважна ва ўсім гэтым станаўленне ўнутрысаюзнай дысцыпліны, барацьба з раўнадушшам, выхаванне ў камсамольцаў пачуцця адказнасці.

(Наш кар.).

Пісьмо ў рэдакцыю

ШЧЫРАЯ ЎДЗЯЧНАСЦЬ

Многія гады я карыстаюся кнігамі універсітэцкай бібліятэкі. Яе работнікі заўсёды чула і ўважліва сустракаюць мяне, дапамагаюць у выбары неабходнай літаратуры, даюць карысныя парады. За доўгія гады я заўважыла, што добразычлівасць у адносінах да чытачоў — гэта адметная рыса універсітэцкіх бібліятэкараў. Іх адрознівае высокая культура паводзін, імкненне зрабіць чалавеку прыемнае.

І цяпер, ужо на пенсіі, я па-ранейшаму часта прыходжу ў бібліятэку, мяне сустракаюць з увагай.

Хачу праз газету «Гомельскі універсітэт» павіншаваць В. М. Касцючэнкаву, Л. К. Сальнікаву, В. В. Кузьміну, Н. А. Гурэвіч са святам — Міжнародным жаночым днём, пажадаць ім шчасця, многіх гадоў плённай працы.

Р. МУКАСЕЙ,
былая лабарантка кафедры грамадзянскай абароны, пенсіянерка.

ПАКАЗВАЕ СТУДЭНЦКІ ТЭАТР

ДАРОГІ, ЯКІЯ МЫ ВЫБІРАЕМ

Роля студэнцкага тэатра ў жыцці навучальнай установы множная: тут і выхаваўчы элемент, і здабыванне сэнсу жыцця, і яднанне вакол прыцягальнага для моладзі эпіцэнтра. Вялікая сіла мастацтва ў тым і адчувальная, што ад сутыкнення з ёю прыходзіць патрэба зірнуць на сябе з боку, жаданне стаць лепшым.

Усё гэта пры ўмове, што такі тэатр існуе. Падкрэсліваю гэта менавіта таму, што самадзейны тэатр «І т. п...» — адзіны такі студэнцкі калектыў у нашым горадзе. І каб гаворка не была галаслоўнай, бо тэатр і ўсё, што з ім звязана — гэта, перш за ўсё, п'есы, якія ён ставіць, пяройдзем да апошняй работы самадзейных артыстаў. На гэты раз мастацкі кіраўнік тэатра і яго, не пабаюся гэтага слова, душа — Аляксей Міхайлавіч Бычкоў выбраў для пастаноўкі п'есу У. Цендракова «Ноч пасля выпуску». Зразумела, што выбар быў аднадушна падтрыманы і рабятамі. Вельмі ўжо блізкая, сугучная ім тэма ўзнята ў гэтай п'есе. Магчыма, каму-небудзь на першы погляд пакажацца, што студэнты універсітэта ўжо «выраслі» з праблем, узнятых у школьных сцэнах. Але гэта толькі на першы погляд: яшчэ доўга будзе гучаць у душах былых дзесяцікласнікаў, іх настаўнікаў рэха той ночы пасля выпускнога балю.

А пачыналася ўсё быццам бы і нядрэнна. Уручаны атэстаты, дырэктар школы (выканаўца ролі — Вячаслаў Капытка) гаворыць слова на дарогу, у якім з мудрасцю добрага дарадцы робіць прыкладны эскіз жыццёвых шляхоў сваіх вучняў. Ён гаворыць аб тым, што дарогі, якія яны выберуць у жыцці, будуць такімі, як самі рабяты. Вельмі добрая, асветленая высокім сэнсам — у Юлі Студзёнцавай, своеасаблівага гонару школы, выдатніцы, сур'ёзнага чалавека. Будуць яны добрымі ў Гены Голікава, Наткі Быстровай, няпростай у Сакрата Анучына. Позірк дырэктара, падмацаваны шматгадовым педагагічным вопытам, імкнецца праз тоўшчу гадоў пранікнуць у тое «далёка», калі яго гадаванцы будуць дарослымі людзьмі, апорай грамадства.

У адказ — традыцыйнае выступленне ад імя выпускнікоў. Але Юля Студзёнцава (Клава Барадзіна) раптам просіць дазволу сказаць ад сябе адной. Вось тут усё і пачынаецца. Так, менавіта ў гэтую мінуту, а не тады, калі застаўшыся адны, у скверы ля помніка загінуўшым у Вялікай Айчыннай вайне юнакам, рабяты пачнуць гуляць у дзіўную гульню: «Казаць усё, да дзенца». Зусім не ўрачыста, нават неяк жорстка гучаць словы Юлі аб тым, што яна любіць школу. Юля гаворыць, а мы чуем: «Не люблю!» Гэта голас разгубленай душы, якая не ведае, куды ёй падацца. Скончыўся такі прывычны, спакойны, раз не заўсёды заведзены распарадак жыцця. Вокны — насцеж! Вольны вецер уварваўся! Ідзі, куды табе падказвае сэрца, выбірай любую дарогу. А Юлі, дарослай семнаццацігадовай дзяўчыне, хочацца назад, у спакой і цішыню. Яна аказваецца, зусім нічога не ведае пра жыццё, што бурнай паўнаводнай ракой цячэ за сценамі школы, гэтаму сапраўднаму, даросламу жыццю яе не вучылі.

Збянтэжаны настаўнікі, не менш іх — вучні. Абмяркоўваць Юліны словы — зусім не час. Тым больш усім разам. Але і ўзрушылі яны ўсіх так, што застаўшыся адны — і настаўнікі, і вучні — гавораць менавіта аб гэтым. Настаўнікі першыя пачынаюць размову. Яны, дарослыя, разумныя людзі, першымі адчулі неадпаведнасць сваёй шматгадовай мэты і дасягнутага выніка. Нешта не атрымалася, трэба разабрацца. Завуч школы (Алена Няменка) пачынае як бы ўслых разважаць. Яна шукае вінаватага. Яе пошук прыводзіць да настаўніцы рускай літаратуры і мовы Зоі Уладзіміраўны. «Не так, — гаворыць Вольга Алегаўна,—выкладала Зоя Уладзіміраўна рускую літаратуру рабятам, не змагла данесці да іх таго першапачатковага, патаемнага зместу, які заўсёды быў лепшым выхавацелем перадавой рускай інтэлігенцыі». Гэтыя словы гучаць нечакана. Але нечаканасць гэтую можна параўнаць з тым, як нечакана прарывае нарыў. Дзесьці ў глыбінях свядомасці іншыя настаўнікі адчувалі, што многае ідзе не так, як трэба, што вельмі ўжо ў многім школьная навука абасобілася ад жыцця. Тэзіс знойдзены. Пачынаецца абмеркаванне, якое ідзе амаль што да світання. Паміж аднадумцамі ўзікаюць разнагалоссі, хтосьці знаходзіць падтрымку калегі. Гэтая спрэчка — квінтэсэнцыя тых размоў, педагагічных роздумаў, дыскусій, якія ў апошнія гады літаральна выліліся на старонкі газет, часопісаў, на экраны кінатэатраў і тэлевізараў. Якое месца школы ў жыцці? Як найлепшым чынам падрыхтаваць маладога чалавека, зрабіць яго самастойным у думках, ва ўчынках? Дыскусія не скончана да гэтага часу, але дала яна ўсім многае, і, галоўнае, прымусіла многіх рэальна глядзець на жыццё. Таму няма асаблівай патрэбы доўга затрымлівацца ў настаўніцкай. Пойдзем за рабятамі!

А яны ўжо ў скверы. Спачатку проста адчуванне, такое незвычайнае і новае — свабода! Вакол гэтага адчування, вакол планаў і ідзе спачатку сумбурная, калі амаль усе адразу, размова. І толькі потым узнікае «гульня»: будзем казаць кожны пра кожнага ўсё, што думаем. Прычым, таго, што я пра сябе і так ведаю, (а гэта ў большасці выпадкаў добрае) не трэба. Вырашылі гаварыць толькі дрэннае. Пачынаючы такую небяспечную гульню, рабяты проста не ведалі, што і недахопы чалавечыя неабходна разглядаць праз прызму дабра. Амаль што жарт спачатку. Бадай што да таго моманту, калі Гена Голікаў усвядоміў: яго лепшы сябар Ігар Праухаў і ціхая Верачка абразілі яго, жорстка і несправядліва. Пажар успыхвае ў кампаніі добрых і быццам бы дружных рабят. Вынік гэтай «гульні» нарэшце прымушае спыніцца рабят: яны дагуляліся да таго, што вырашаюць «пакараць» Гену, сваім маўчаннем дапамагчы бандыту, якога байцца ўвесь горад, расправіцца з ім. І хто б вы думалі першым апамятаўся? Тая самая разгубленая Юля і яшчэ нікчэмны, агульны сябар і весялун Сакрат Анучын. Юлю прыводзіць у прытомнасць не аналітычны розум, не сумленне. Сакрат адчувае жаль. Апамятаўшыся, рабяты разумеюць, што ледзь не сталі саўдзельнікамі крывавага злачынства. Гэта, бадай, галоўны маральны ўрок той ночы.

Як бачым, п'еса глыбокая, з многімі сэнсавымі пластамі. Дарэчы сказаць, што яе пастаноўка ажыццяўлялася на паважаных прафесіянальных сцэнах краіны. Напрыклад, на сцэне Ленінградскага акадэмічнага тэатра драмы імя А. С. Пушкіна, славутай Александрынкі. Ужо адно гэта гаворыць аб складанасці і сур'ёзнасці задачы. Зразумела, што А. М. Бычкоў у вырашэнні іх зыходзіў, у першую чаргу, з магчымасцей самадзейнага калектыву. Самыя паверхневыя мэты для акцёраў, якія выконвалі ролі настаўнікаў — пераадолець узроставую адлегласць. Для занятых жа ў ролях школьнікаў тое ж — у супрацьлеглым напрамку, што было, напэўна, намнога лягчэй. Больш важныя мэты — у тым, каб як мага натуральней данесці да гледача змест і ідэю, як мага паўней разгарнуць малюнак вельмі непростай канфліктнай сітуацыі. Зразумела, што нешта аказалася магчымым, удалося. Ёсць і цяжкасці. Не хапае рабятам упэўненасці, адчування самога сябе, умення кіраваць сабой. Але і адчайвацца не трэба. Тым, хто сапраўды цікавіцца тэатрам, яго гісторыяй, добра вядома, што менавіта гэта на першых парах складала цяжкасць і для многіх прафесіянальных акцёраў. Галоўнае ў гэтым пачынанні, напэўна, любоў да тэатра, да яго асаблівага настрою. І яшчэ тое, што застанецца ў душах самадзейных акцёраў на ўсё жыццё: пачуццё яднання, пачуццё партнёра на сцэне, сябра ў жыцці.

Усім жа, хто прачытае гэты артыкул, парада: ідзіце ў тэатр. Магчыма, там вы знойдзеце адказы на свае пытанні. Магчыма, не. Але ў любым выпадку тэатр прымусіць вас задумацца, падкажа шлях, заўсёды прамы і чэсны. І не самае галоўнае, дзе гэта адбудзецца: у зале прафесіянальнага тэатра, ці ў той, дзе вы будзеце, стоіўшы дыханне, сачыць за знаёмымі вам студэнтамі-аднакашнікамі. Галоўнае — паверыць!

І ў заключэнне крыху зусім ужо прозы. Ёсць у самадзейнага тэатра і свае праблемы. Не будзем зараз пералічваць іх, але заўважым, што вялікі выхаваўчы плён тэатра заслугоўвае адпаведнай увагі да яго з боку партыйнай, камсамольскай, грамадскіх арганізацый універсітэта. Яны ў стане ў многім дапамагчы яму, зрабіць сваім саюзнікам і памочнікам у вялікай справе выхавання, таму што і студэнтам яшчэ прадстаіць выбіраць свой шлях у жыцці, шлях маральны, той, які мы называем актыўнай жыццёвай пазіцыяй.

М. ШЫМАНОЎСКАЯ.

НА ЗДЫМКУ: удзельніцы самадзейнага студэнцкага тэатра «І т. п...»

Фота **У. Чысціка.**

Грамадска-палітычная атэстацыя

УЛІЧЫЦЬ ПРАЛІКІ

На эканамічным факультэце прайшла атэстацыя ўдзельнікаў Ленінскага заліку «Рашэнні XXVI з'езда КПСС — у жыццё!» Атэстацыйная камісія патрабавальна і прынцыпова ацэньвала работу студэнцкіх груп.

З адказнасцю аднесліся да выканання прынятых абавязацельстваў студэнты групы 0-22 (камсорг Т. Федарцова), Т-12 (камсорг М. Шаевіч) і Т-44 (камсорг А. Твардоўская).

Прычынай таго, што многія камсамольцы факультэта не атэставаны, з'явіліся акадэмічная запазычанасць студэнтаў. Асабліва дрэнна абстаяць справы ў групе Т-31. Тут неатэставанымі аказаліся сем чалавек, у групах Т-41 і Т-33 — па чатыры. Усяго па эканомфаку не атэставаны 33 камсамольцы, што павінна стаць прадметам сур'ёзнай і прынцыповай размовы на пасяджэнні камітэта камсамола факультэта.

Т. БУРЦАВА,
намеснік сакратара камітэта камсамола эканамічнага факультэта па ідэалагічнай рабоце.

ГУМАРЭСКА

ПАДАРУНАК

З надыходам вясны пачынаюцца для нас, мужчын, клопаты. Бегатня па парфумерных і галантарэйных аддзелах магазінаў, стаянне ў даўжэзных чэргах.

І я з першага сакавіка кожны дзень хаджу па магазінах у пошуках падарунка. Усё шукаю, шукаю, а знайсці ніяк не магу.

Іншы раз, здаецца, усё, ёсць! Але... То колерам, то формай або памерам ён не падыходзіць. Ці яшчэ які-небудзь незнаёмы добры чалавек падкажа: «Не бяры такі падарунак, ёй можа не спадабацца». І я не бяру.

Я ж хачу купіць такое, такое, каб ёй было прыемна, каб здагадалася зразумела, што значыць яна для мяне...

А на календары ўжо сёмае сакавіка. Заўтра свята жанчын, а я яшчэ нічога не прыдбаў.

З самай раніцы, кінуўшы ўсе справы, рынуўся у магазіны. Усюды чэргі, чэргі... Такіх як я — мора... Далучыўся да хваста адной з чэрг. Гляджу, бяруць мужчыны па некалькі прыгожых скрыначак у імпартнай упакоўцы. А што гэта, для чаго? Хто яго ведае. Але ўсе бяруць, застаюцца апошнія, узяў і я некалькі. Выйшаў з магазіна, уздыхнуў з палёгкай: «Ну, вось, нарэшце, і падарунак ёсць для яе...»

Раніцай 8 Сакавіка да мяне зайшоў сябар. Убачыў на стале падрыхтаваны падарунак пачаў разглядаць прыгожыя скрыначкі.

— Што ты думаеш з імі рабіць? — кінуў ён на маю пакупку.

— Як, што? Падару Віялеце.

— Ты мо здурнеў? — заліўся сябар смехам.— Што яна будзе рабіць з імі? Здаецца, вусоў і барады твая дзяўчына не мае. Куды ж яна падзене гэты крэм для галення?

Добра яшчэ, што каля пад'езда нейкая цётка прадала мне некалькі цюльпанаў.

Анатоль КАЗЛОЎ,
студэнт 2-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Нашы юбіляры

ЗАСЛУЖАНЫ АЎТАРЫТЭТ

Людмілу Міхайлаўну Церлюкевіч, асістэнта кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, добра ведаюць на біялагічным факультэце як выдатнага педагога, высокая кваліфікацыя і культура паводзін якога служаць добрым прыкладам для выкладчыкаў і студэнтаў. На наступным тыдні спаўняецца 50 год з дня нараджэння Л. М. Церлюкевіч, адзначыць яна і 25-годдзе навуковай і педагагічнай работы.

Л. М. Церлюкевіч закончыла Саратаўскі дзяржаўны універсітэт імя М. Г. Чарнышэўскага і аспірантуру пры ім на кафедры генетыкі. Некаторы час яна працавала асістэнтам на кафедры батанікі ў Саратаўскім сельскагаспадарчым інстытуце, а з 1960 года яе лёс звязаны з г. Гомелем і вядучай навучальнай установай беларускага Палесся — Гомельскім дзяржаўным універсітэтам. У сваёй выкладчыцкай дзейнасці (Людміла Міхайлаўна вядзе лабараторныя заняткі па сістэматызацыі ніжэйшых раслін і фітапаталогіі) ёй дасягнута высокае майстэрства. Гэта дазволіла накапіць вялікі матэрыял па флоры Гомельскай вобласці і Палесся.

Пад кіраўніцтвам Л. М. Церлюкевіч студэнты біяфака пішуць навуковыя работы, якія атрымліваюць высокую адзнаку на рэспубліканскіх і ўсесаюзных конкурсах.

У агульнакафедральных тэмах НДР Людміла Міхайлаўна паспяхова выконвае свае раздзелы работы, мае навуковыя публікацыі. Л. М. Церлюкевіч прымае актыўны ўдзел у рабоце па вывучэнню заліўных лугоў ракі Сож з мэтай павышэння іх прадуктыўнасці.

Людміла Міхайлаўна вядзе на факультэце і вялікую выхаваўчую работу — яна куратар студэнцкай групы. Яна акцэнтуе сваю ўвагу на выхаванні ў будучых маладых спецыялістаў прынцыповасці, любві да абранай прафесіі. Яна падтрымлівае цесныя сувязі са сваімі былымі выхаванцамі, дапамагае маладым спецыялістам парадай, кансультацыямі па метадычных і навуковых пытаннях.

Увесь калектыў біяфака, кафедра батанікі і фізіялогіі раслін горача віншуюць Людмілу Міхайлаўну з юбілеем і жадаюць ёй здароўя, шчасця, далейшай плённай працы.

Н. КІСЯЛЁВА,
А. БАРАВІКОВА,
дацэнты;
С. АЎСЕЕНКА,
асістэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.

МЫ — ЗА МІР!

2700 ПОДПІСАЎ

Ва ўсім свеце шырыцца размах барацьбы супраць гонкі новых відаў узбраенняў. Усё мацней чуваць голас пратэсту супраць розных «варыянтаў» вядзення «абмежаванай» вайны, «гуманнай» зброі. Па ініцыятыве розных камсамольскіх арганізацый краіны, якая была падтрымана газетай «Комсомольская правда», прайшлі маладзёжныя маршы міру, мітынгі пратэсту, сабраны сотні тысяч подпісаў пад пратэстамі супраць вайны, за забарону ўсіх відаў знішчальнай зброі, якія накіраваны ў штаб-кватэру НАТА ў Брусель.

Камітэт камсамола ГДУ падтрымаў гэтае пачынанне. На ўсіх факультэтах універсітэта прайшлі мітынгі пратэсту, былі прыняты рэзалюцыі, выпушчаны «маланкі» з заклікам камітэта камсамола пачаць збор подпісаў. Іх сабрана ўжо больш 2.700. Паштовая бандэроль з тэкстам пратэсту і подпісамі адпраўлена ў Брусель.

Камітэт камсамола выказвае падзяку ўсім, хто прымаў удзел у гэтай высакароднай справе. Найбольш актыўна прайшла работа на біялагічным, матэматычным, фізічным факультэтах, дзе пад пратэстам ставілі свае подпісы не толькі студэнты, але і выкладчыкі, супрацоўнікі універсітэта.

Падрыхтавана і адкрытае пісьмо студэнтаў ГДУ прэзідэнту ЗША Рэйгану, пад якім таксама сабраны сотні подпісаў. Гэтае пісьмо будзе накіравана на Цэнтральнае тэлебачанне на імя палітычнага аглядальніка Ю. А. Жукава, які вядзе тэлевізійную перадачу, прысвечаную пытанням міру і разрадкі, з'яўляецца вядомым змагаром за мір.

М. КАЗЛОВА.

СПОРТ

І МНАГАБОРЦЫ, І ЛЫЖНІКІ

Цікавымі, насычанымі на спаборніцтвы, прысвечаныя Усесаюзнаму дню лыжніка, былі мінулыя выхадныя дні. Абласны савет студэнцкага таварыства «Буравеснік» правёў першынство па зімоваму комплексу мнагабор'я ГПА і лыжнаму спорту. На старт выйшла 128 студэнтаў ГДУ, політэхнічнага і Мазырскага педагагічнага інстытутаў. За каманднуюперамогу змагаўся кожны факультэт названых ВНУ. Пакальныя вынікі ішлі паралельна і ў залік універсіяды.

Сярод мнагаборцаў ГПА лепшы вынік паказалі будучыя геолагі. Другое месца — у каманды эканамістаў, трэцяе — у фізікаў нашага універсітэта. Сярод мужчын лепшы вынік паказаў студэнт факультэта фізічнага выхавання А. Белы, які выступаў у асабістым заліку. Ён набраў 113 ачкоў. На восем ачкоў адстаў ад яго П. Макушкін з геалагічнага факультэта, на чатырнаццаць — М. Крупенька з гістфіла.

Студэнтка матэматычнага факультэта Т. Грамыка не мела сабе дастойных канкурэнтак сярод дзяўчат. Яна набрала 91 ачко. Другім прызёрам стала І. Вараб'ёва з эканамічнага, трэцім — І. Ждановіч з гісторыка-філалагічнага факультэтаў.

Вострай была барацьба за першынство на лыжні. Мужчыны мераліся на 10-кіламетровай дыстанцыі, жанчыны — на ўдвая карацейшай. Пераможцамі выйшлі М. Крупенька і І. Ждановіч з гістфіла, другімі прызёрамі сталі А. Белы з факультэта фізвыхавання і М. Руданкова з фізічнага факультэта, трэцімі — М. Клімкоў з геалагічнага і В. Воранава з матэматычнага факультэтаў.

У камандным заліку першынство аблсавета «Буравеснік» заваявала каманда геалагічнага факультэта, на другім месцы лыжнікі фізічнага, на трэцім — эканамічнага факультэтаў. Па праграме універсіяды месцы размеркаваліся наступным чынам: геалагічны, фізічны і матэматычны факультэты.

Л. МАРОЗАВА,
суддзя спаборніцтваў.

АД РЭДАКЦЫІ: Выклікае здзіўленне, што ў гэтых важных спаборніцтвах не прынялі ўдзел каманды факультэта фізічнага выхавання. Такая безадказнасць з боку яе кіраўніцтва павінна знайсці прынцыповую ацэнку.

СЕМІНАР АКТЫВІСТАЎ

Прынятая ў мінулым годзе ЦК КПСС пастанова аб далейшым развіцці ў краіне масавай фізкультуры і спорту стала галоўным арыенцірам у дзейнасці спартыўных таварystваў. Для яе паспяховага ажыццяўлення абласны савет таварыства «Буравеснік» правёў на турбазе «Сож» трохдзённы семінар актывістаў фізічнай культуры і спорту вышэйшых навучальных устаноў вобласці. У яго рабоце прынялі ўдзел дэканы факультэтаў, іх намеснікі на спартыўна-масавай рабоце, загадчыкі кафедр фізвыхавання, старшыні праўленняў спартыўных клубаў, старшыні нізавых саветаў фізічнай культуры.

На семінары было заслухана і абмеркавана больш 20 дакладаў і паведамленняў, прысвечаных актуальным пытанням развіцця фізічнай культуры і спорту сярод студэнцкай моладзі, выкладчыкаў і супрацоўнікаў ВНУ і ў падшэфных калектывах.

Вялікую цікавасць у прысутных выклікалі даклады загадчыка кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання нашага універсітэта дацэнта А. Ф. Семікопа, старшага выкладчыка гэтай жа кафедры суддзі ўсесаюзнай катэгорыі В. І. Селіванава, намесніка дэкана па спартыўна-масавай рабоце фізічнага факультэта Ф. М. Семяненкі, выступленне старшыні нізавога савета фізічнай культуры эканамічнага факультэта Віктара Мелехаўца і іншых удзельнікаў семінара.

Каштоўныя парады былі выказаны ў выступленні старшага інструктара аблсаўпрофа А. І. Бондарава.

На семінары з лекцыяй аб міжнародным становішчы выступіў адказны сакратар праўлення абласной арганізацыі таварыства «Веды» Э. А. Сусолкін.

Семінар актывістаў фізічнай культуры і спорту, які сёлета праведзены ў другі раз запар, прынясе шмат карысці для практычнай работы яго ўдзельнікаў.

П. САКОВІЧ,
намеснік дэкана эканамічнага факультэта па спартыўна-масавай рабоце.

МЕДАЛІ АСІЛКАЎ

У Гродна праведзены спаборніцтвы па вольнай барацьбе. Каманды змагаліся ў залік абласных саветаў СДСТ «Буравеснік» і круглагадовай студэнцкай спартакіяды. Дружына аблсавета Гомельшчыны была ўкамплектавана спартсменамі нашага універсітэта. У цэлым яны выступілі паспяхова: Гомельскаму аблсавету студэнцкага таварыства забяспечылі чацвёртае месца, а універсітэту па першай групе каманд — трэцяе.

Найбольш удала на барцоўскім дыване выступілі студэнт 3-га курса геалагічнага факультэта Васіль Бычкоўскі (вагавая катэгорыя да 52 кг) і пяцікурснік матэматычнага факультэта Леанід Курбыка (90 кг). Абодва яны ўдастоены бронзавых узнагарод.

С. ДЗЕГЦЯРОЎ,
трэнер каманды.

З вамі гутарыць урач

КЛАПАЦІЦЕСЯ АБ СВАІМ ЗДАРОЎІ

У 1882 годзе нямецкі вучоны Роберт Кох адкрыў узбуджальніка захворвання (туберкулёзную палачку), якую можна разглядзець толькі пад мікраскопам пры павелічэнні ў 1000—1200 разоў. Яна вельмі ўстойлівая ў знешнім асяроддзі. Асабліва доўга яна захоўвае сваю жыццездольнасць у сырых месцах і адносна хутка (праз 1—1,5 гадзіны) гіне пад уздзеяннем прамых сонечных праменняў.

Асноўнай крыніцай заражэння туберкулёзам з'яўляецца хворы чалавек, які выдзяляе туберкулёзныя палачкі з макратой і слінай. Небяспечнымі для акаляючых, але ў меншай ступені, з'яўляюцца хворыя туберкулёзам нырак, касцей, лімфатычных вузлоў. Туберкулёзная палачка ў 90% выпадкаў трапляе ў арганізм чалавека праз дыхальныя шляхі, у 10% выпадкаў — праз стравальны тракт.

Калі хворы адкрытай формай туберкулёзу лёгкіх кашляе, чыхае або размаўляе, дробныя кроплі макроты і сліны, у якіх ёсць туберкулёзныя палачкі, могуць трапляць на слізістую абалонку роту насавой поласці здаровых людзей, а затым у лёгкія і кішэчнік. Гэта кропельны шлях заражэння. Ён магчымы не толькі ў сям'і, кватэры, дзе ёсць хворы, але і ў грамадскім транспарце, на вуліцы, калі хворы не прытрымліваецца неабходных мер перасцярогі. Заражэнне магчыма таксама іншымі шляхамі: пылявым, стрававым і кантактным.

У дарослых туберкулёз лёгкіх можа працякаць непрыкметна або з нязначнай зменай стану здароўя. Назіраецца хуткая стамляльнасць, патлівасць па начах, павышэнне тэмпературы, болі ў грудзях, кашаль сухі або з невялікай колькасцю макроты, дрэнны апетыт. Часта пачатковы туберкулёз працякае ў выглядзе грыпу. Здараюцца выпадкі, калі ў чалавека, які не скардзіцца на сваё здароўе, пры выпадковым аглядзе выяўляюць запушчаную форму туберкулёзу. Не толькі захварэўшы чалавек не знаходзіць у сябе прыкмет хваробы, але і ўрач пры аглядзе хворага не можа іх вызначыць. І толькі рэнтгеналагічнае даследаванне дапамагае своечасова выявіць захворванне.

Часцей захварэць туберкулёзам могуць людзі пажылога ўзросту. На жаль, сярод насельніцтва гэта не дацэньваецца. Прывяду такі прыклад. У чатырохгадовай дзяўчынкі з'явіліся прыкметы вельмі небяспечнай хваробы — туберкулёзнага менінгіту. Дзе магло заразіцца дзіця, калі ў сям'і ўсе былі здаровыя? Высветлілася, што ў апошні час дзіця даглядала бабуля, у якой пры флюараграфічным даследаванні выявілася адкрытая форма туберкулёзу лёгкіх.

Надзейным метадам своечасовага распазнання захворвання з'яўляецца рэнтгеналагічнае даследаванне — флюараграфія. Яна зусім бясшкодная для чалавека і дазваляе высветліць скрытыя формы захворванняў лёгкіх, сэрца і буйных сасудаў.

Кожны чалавек абавязаны праходзіць флюараграфічнае абследаванне не радзей аднаго разу ў два гады, а работнікі дзіцячых устаноў, харчовых прадпрыемстваў, магазінаў, гарадскога транспарту, навучэнцы — 2 разы. Большая верагоднасць развіцця туберкулёзу назіраецца ў людзей, якія часта праступджваюцца, хварэюць цукровым дыябетам, пылявымі бранхітамі, хранічнай пнеўманіяй і інш. Практыка паказала, што запушчаныя формы туберкулёзу выяўляюцца часцей за ўсё ў людзей, якія ўхіляюцца некалькі гадоў ад флюараграфічнага абследавання.

Туберкулёз у дзяцей да 12-гадовага ўзросту выяўляецца з дапамогай туберкулінавых проб (Перке, Манту).

Поспех супрацьтуберкулёзнай работы сярод насельніцтва вызначаецца ў многім актыўным, свядомым удзелам кожнага чалавека. Шырокія мерапрыемствы па прадухіленню туберкулёзу ў СССР прывялі ўжо да станоўчых вынікаў. Задача заключаецца ў поўнай ліквідацыі яго ў нашай краіне.

Каб захаваць лёгкія здаровымі, трэба весці правільны спосаб жыцця: займацца спортам, не курыць, не злоўжываць алкаголем.

Кожны чалавек з 12-ці гадоў павінен праходзіць флюараграфію органаў груднoй клеткі не радзей аднаго раза ў два гады.

Е. ПІНЧУК,
урач паліклінікі № 6.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, мясцком, калектыў фізічнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту кафедры фізічнай метралогіі АКУЛІЧУ Мікалаю Уладзіміравічу з прычыны напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, месткома, комитета ЛКСМБ и профкома Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 2 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 20152
Заказ 1145.